

การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในเพลงกันตรึม

The Study of Conceptual Metaphor in the Kantruem Songs

นันทิตา พิมพ์มา¹

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์จากภาษาเขมรถิ่นไทยที่ปรากฏในเพลงกันตรึม และวิเคราะห์มโนทัศน์ต่างๆ ที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในเพลงกันตรึม โดยใช้ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive linguistic) เรื่อง อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor) ตามแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เพลงกันตรึมจากอัลบั้มรวมกันตรึมฮิตของค่ายไฟโรจน์ชาวดจำนวน 10 อัลบั้ม มีเพลงทั้งสิ้น 124 เพลง ผลการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์จากภาษาเขมรถิ่นไทยในเพลงกันตรึม พบว่าถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในเพลงกันตรึมมีจำนวน 67 รูปภาษา ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ทางความหมายในการจำแนกประเภทถ้อยคำอุปลักษณ์ แบ่งออกเป็น 7 ประเภท อุปลักษณ์ที่ปรากฏในเพลงกันตรึมทั้ง 7 ประเภท แสดงให้เห็นมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในเพลงกันตรึมซึ่งจัดเป็นมโนทัศน์เกี่ยวกับครอบครัว โดยจำแนกเป็นมโนทัศน์ย่อยได้ 6 มโนทัศน์

คำสำคัญ : อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์, ถ้อยคำอุปลักษณ์, มโนทัศน์ และเพลงกันตรึม

¹ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Abstract

This article are to analyzes metaphorical expressions and conceptual metaphors on Northern Khmer in Kantruem song. The analysis is based on Lakoff and Johnson's Cognitive Semantics and Conceptual Metaphor Theories. The data are collect from 124 songs release by the album include the famous kantruem song of Phairojsound. The study of metaphor conceptual on Northern Khmer in Kantruem song shows the metaphorical expression 67 words. The researcher is based on the meaning in the classification of metaphorical expression. There metaphors are devided into 7 main categories. From the study of conceptual metaphors in Kantruem song, it reflects the concepts about the family which classified by the concept of sub-6 concept.

Key Words : Conceptual Metaphor, Metaphorical Expression, Concept and Kantruem song

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกมุมมองความคิดที่แสดงถึงความต้องการส่วนตนให้ผู้อื่นได้รับรู้ถึงเจตนาที่ผู้พูดต้องการสื่อ เพื่อความเข้าใจระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และยังใช้บันทึกเรื่องราว เหตุการณ์ เพื่อถ่ายทอดไปยังคนรุ่นหลัง อีกทั้งภาษายังถือเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยธำรงวัฒนธรรมให้คงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา กฎหมาย ศิลปะ จริยธรรม ตลอดจนวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ล้วนมีภาษาเข้ามาข้องเกี่ยวทั้งสิ้น การแสดงออกด้วยภาษามีหลายแบบทั้งสารคดีที่มุ่งให้ความรู้ ข้อเท็จจริง และอาจสร้างความเพลิดเพลินด้วย ซึ่งต่างจากบันเทิงคดีที่เป็นเรื่องสมมติสร้างขึ้นจากจินตนาการ อารมณ์ มุ่งสร้างความเพลิดเพลิน ความบันเทิงมากกว่าความรู้ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย ภาพยนต์ ละคร และเพลง เพลงถือเป็นบันเทิงคดีประเภทหนึ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมาจากจินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ ที่สะสมจนเป็นประสบการณ์ของผู้แต่ง โดยถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของภาษาผสมผสานกับเสียงดนตรีก่อให้เกิดความไพเราะ

สร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง เนื่องจากผู้ฟังมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ความคิด รสนิยมในการเสพเพลง บทเพลงจึงมีการดัดแปลงให้เข้ากับรสนิยม สภาพสังคม ศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้นๆ ทำให้ผลงานเพลงมีความหลากหลาย มีรูปแบบที่ต่างกันไป อาทิ เพลงสากล เพลงลูกทุ่ง เพลงพื้นบ้าน ซึ่งแต่ละประเภทยังมีแขนงย่อยลงไปอีก เช่น เพลงพื้นบ้าน ยังสามารถแบ่งเป็น หมอลำ เพลงโคราช เพลงลำตัด เพลงฉ่อย เพลงอีแซว และเพลงกันตรึมได้อีกด้วย เพลงพื้นบ้านถือเป็นเพลงที่สามารถถ่ายทอดความคิด วิถีชีวิต และสภาพสังคม ของคนในแต่ละท้องถิ่นได้ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด ดังที่ทฤษฎีวรรณ มณีวงศ์ (2555 : 1) ได้กล่าวถึงเพลงพื้นบ้านไว้ว่า “เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่บรรจุเนื้อหาของสังคม และชีวิตจริงของคนไทยแต่ละท้องถิ่นไว้ภายใต้ความเรียบง่ายทั้งด้านเนื้อร้องและทำนอง อาจกล่าวได้ว่าความเรียบง่าย และลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่นเป็นลักษณะเด่นของเพลงพื้นบ้าน” ซึ่งเพลงพื้นบ้านในประเทศไทย มีหลายประเภท ในแต่ละพื้นที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เช่น เพลงพื้นบ้านภาคอีสานมักปรากฏให้เห็นในงานบุญ ประเพณี ดังที่อมรรัตน์ พิเลศ (2556: 3) กล่าวว่า “เพลงพื้นบ้านอีสานจะปรากฏให้เห็นในงานบุญ ประเพณี ตามฤดูกาลหรือเทศกาลในฮีตสิบสอง เป็นบัญญัติในการควบคุมสังคมอีสานเพื่อให้ประชาชนได้ประพฤติปฏิบัติตามเมื่อถึงเวลา ลักษณะของจารีตประเพณีอันเป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น งานบุญต่างๆ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความเชื่อทางจิตวิญญาณตั้งแต่แก่จนตาย แต่เพลงพื้นบ้านอีสานในแต่ละจังหวัด ก็มีวัฒนธรรมประเพณีต่างกันไปตามกลุ่มวัฒนธรรม” เพลง กัน ตรึม เป็น เพลงพื้นบ้านอีสานตามกลุ่มวัฒนธรรมเขมรที่มีเล่นเฉพาะท้องถิ่นอีสานใต้ที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในการสื่อสารเท่านั้น เดิมทีเพลงกันตรึมจะเล่นในงานพิธีกรรมเท่านั้น แต่ปัจจุบันได้พัฒนารูปแบบการเล่นไปอย่างมากตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ฟัง มีการใช้ภาษาไทยมาตรฐานในการขับร้อง แต่ยังคงบรรจุเนื้อหาอันเป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างละเอียดทุกแง่มุม ซึ่งนอกจากเนื้อหาที่สื่อความหมายผ่านรูปภาพอย่างตรงตัวแล้ว ยังมีการใช้ภาษาประเภทอุปสรรคที่บอกความหมายหรือภาพสะท้อนที่ซ่อนอยู่ในเพลงด้วย

เมื่อกล่าวถึงอุปสรรคส่วนหนึ่งอาจมีความเข้าใจว่าอุปสรรคเป็นโวหารภาพพจน์ (Figure of speech) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่เกี่ยวกับความงามทางภาษาหรือวรรณศิลป์ในงานประพันธ์ จึงมุ่งเน้นวิเคราะห์อุปสรรคในเชิงที่เป็นศิลปะของการประพันธ์ แต่ในปัจจุบันได้มีผู้สนใจศึกษา อุปสรรคในมุมมองที่ต่างออกไป กล่าวคือมี

ผู้สนใจศึกษาอุปลักษณะในมุมมองด้านภาษาศาสตร์ปริชาน (cognitive linguistics) มากขึ้น คือ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิด เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson) เป็นผู้ที่ได้เสนอ มุมมองเกี่ยวกับการศึกษาอุปลักษณะตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน โดยกล่าวว่า อุปลักษณะพบได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน และไม่เฉพาะกวีหรือนักประพันธ์ คนทั่วไปก็ใช้อุปลักษณะในการสื่อสาร ที่สำคัญคืออุปลักษณะมิได้มีแต่ในภาษาเท่านั้น ที่จริงแล้วโดยพื้นฐานระบบคิดของเราก็เป็นอุปลักษณะ ลักษณะดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นระบบมโนทัศน์ของคนในสังคมนั้นด้วย ระบบมโนทัศน์ เป็นระบบความคิดที่สามารถอธิบายถึงสิ่งที่มีมนุษย์รับรู้และเข้าใจจากถ้อยคำ ที่มนุษย์เรานั้นใช้สื่อสาร มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เพื่อศึกษาระบบคิดของมนุษย์ เช่นในงานวิจัยเรื่อง “อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในบทเพลงลูกทุ่งไทย” ของมิรินต้า บูรุงโรจน์ (2547) ที่แสดงให้เห็นว่ารูปภาษาที่ใช้ในเพลงลูกทุ่งแสดงให้เห็นถึงระบบมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ชื้อ้ายกะฮัก น่องยักซ์ น่องยักซ์ กะสิเลียง บ่สนคนยัว ตะกั่วอ้ายกะว่า
ทองคำ”

(ชื้อ้ายกัฮัก/เฉลิมพล มาลาคำ) “สาวงามบ้านหมีสวยดีเป็นหนึ่ง
คนทำงานต่างที่ เพชรน้ำหนึ่งแสงแวววาว”

(สาวงามบ้านหมี/ยอดรัก สลักใจ)

จากตัวอย่างประโยคดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงระบบมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่ว่า ผู้หญิงเป็นทรัพย์สิน พิจารณาได้จากถ้อยคำอุปลักษณะหรือรูปภาษาที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนำมาเปรียบเทียบ คือ ทองคำ และเพชรน้ำหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิง เป็นของมีค่าที่ทุกคนต้องการ ได้รับความหวงแหนและมีความสำคัญเช่นเดียวกับทรัพย์สิน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณะในบทเพลงเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการศึกษาเพลงกัณตรึมที่ผู้วิจัยกำลังสนใจอยู่ เนื่องจากทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับบทเพลงในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาว่ามีการศึกษาในประเด็นใดบ้าง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาเกี่ยวกับอุปลักษณะในบทเพลงกัณตรึมยังไม่มีผู้ใดศึกษาในประเด็นดังกล่าวมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาอุปลักษณะจากเพลงกัณตรึมซึ่งเป็นภาษาเขมรถิ่นไทยอย่างละเอียด การศึกษาเรื่องดังกล่าวจะช่วยให้เราสามารถเห็นมโนทัศน์ของคนในกลุ่มวัฒนธรรมเขมรถิ่นไทยได้ เพลงกัณตรึมที่ศึกษาเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมในอัลบั้มรวมกัณตรึมฮิต จำนวน 10

อัลบั้ม โดยเลือกเฉพาะเพลงที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในการขับร้อง และปรากฏการใช้
อุปลักษณ์ รูปแบบภาษาที่เป็นอุปลักษณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สด็จ คือนแม่ เดกกรอกไทงละไกนาแนย(แม่ชมตาง/ร็อกคองคย)

สด็จ คือน แม่ เดก กรอก ไทง ละไกนาแนย
ถ่ายทอด กษัตริย์ ของ แม่ นอน ตื่น เทียง เน็นนาน
แปลความ : ลูกของแม่นอนตื่นสายขนาดนี้

สด็จ หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า ได้รับการยกย่อง

ข้อความในเนื้อเพลงที่ยกมาข้างต้น เป็นการเปรียบเทียบลูกว่าเป็นเหมือน
กษัตริย์ ซึ่งกษัตริย์เป็นบุคคลที่มีคุณค่า ได้รับการยกย่อง แต่เมื่อนำคำว่า “กษัตริย์”
มาใช้กับบริบทบทดังกล่าวหมายถึงการที่ลูกชายใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย นอนตื่นสาย ไม่
ทำงาน เป็นการพูดประชดประชันลูกชาย แสดงให้เห็นทรศนะของคนไทยที่ใช้ภาษา
เขมรในการสื่อสารที่มองว่า กษัตริย์ คือ บุคคลที่มีชีวิต สุขสบาย ไม่ต้องทำงานดังที่ได้
กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า เพลงกันตรึมมีการนำเอาอุปลักษณ์มาใช้สื่อความหมายผ่านบทเพลง
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าคนไทยที่ใช้ภาษาเขมรในการสื่อสารมีมีโน้ตศน์อย่างไร มีการ
ใช้อุปลักษณ์ มากน้อยเพียงใด งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาอุปลักษณ์เชิงมีโน้ตศน์ที่ปรากฏ
จากการใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย ในเพลงกันตรึมในด้านภาษาศาสตร์ปริชาน

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์และมีโน้ตศน์ที่สะท้อนจากถ้อยคำอุป
ลักษณ์จากภาษาเขมร ถิ่นไทยที่ปรากฏในเพลงกันตรึม

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1.

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากเพลงกันตรึมที่ได้รับความนิยม
จนได้รับการคัดเลือกมาจัดไว้ในอัลบั้มกันตรึมรวมฮิต เป็นเพลงของเขมรถิ่นไทย ร้องโดยคน
ไทยเชื้อสายเขมร รวบรวมโดยค่ายไฟโรจน์ชาวด ผู้วิจัยเลือกศึกษาจำนวน 10 อัลบั้ม
รวมทั้งหมด 124 เพลง

2. เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกเพลงกันตรึมที่อยู่ในอัลบั้มรวมกันตรึมฮิตนั้น ใช้
วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยจะเลือกเฉพาะเพลงกันตรึมที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทย
ในการขับร้อง และปรากฏการใช้อุปลักษณ์เท่านั้น

3. ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้อุปลักษณจากภาษาเขมรถิ่นไทยในเพลงกันตรึม โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของเลคอฟและจอห์นสันในการวิเคราะห์วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการดำเนินการค้นคว้าโดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ปริชาน มโนทัศน์อุปลักษณและเพลงกันตรึม และคัดเลือกเพลงกันตรึมที่จะนำมาวิเคราะห์โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. รวบรวมเพลงกันตรึมจากอัลบั้มรวมกันตรึมฮิต จำนวน 10 อัลบั้ม โดยเลือกเฉพาะเพลงกันตรึมที่ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในการขับร้อง และพบการใช้อุปลักษณ

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลของเพลงกันตรึมตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ถอดคำร้องเพลงที่จะนำมาวิเคราะห์ บันทึกเป็นตัวอักษรภาษาไทยโดย การถ่ายทอดเสียงตามหนังสือลักษณะและการกระจายของภาษาเขมรถิ่นไทย อดีต ปัจจุบัน อนาคตของพยัญชนะสะกด ของสุวิไล เปรมศรีรัตน์ และอรรพรรณ ภูอิสระกิจ (2539)

3.2 ถอดเนื้อเพลงแล้วนำเสนอเนื้อเพลงโดยอธิบาย 3 ขั้นตอนคือ ถ่ายทอดแปลตรงตัว และแปลความหมายโดยนัย

3.3 เก็บข้อมูลอุปลักษณที่ปรากฏในเพลงกันตรึม โดยพิจารณาจากถ้อยคำอุปลักษณที่นำมาใช้ในเพลงกันตรึม

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลอุปลักษณ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 อธิบายความหมายประจำรูปของคำที่ใช้เป็นอุปลักษณ

3.4.2 จำแนกประเภทของอุปลักษณที่ปรากฏในเพลงกันตรึม

3.4.3 วิเคราะห์มโนทัศน์ที่ปรากฏในเพลงกันตรึม จากรูปภาษาที่ใช้เป็นอุปลักษณ ตามแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสันโดยอธิบายการถ่ายโยงความหมายระหว่างแวดวงความหมายต้นทาง และแวดวงความหมายปลายทางของอุปลักษณ

3.4.4 สรุปมโนทัศน์จากการใช้อุปลักษณสะท้อนอัตลักษณจากเพลงกันตรึม ในภาษาเขมรถิ่นไทย

4. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ และมโนทัศน์ที่พบในเพลงกันตรึมมาสรุปโดยรวม พร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะศึกษา

ผลการวิจัย

การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในเพลงกันตรึม มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ต่างๆ จากการใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยที่ปรากฏในเพลงกันตรึม รวมทั้งวิเคราะห์มโนทัศน์ที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณ์ต่างๆ จากการใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยที่ปรากฏในเพลงกันตรึมด้วย ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า เพลงกันตรึมมีการใช้อุปลักษณ์ 7 ประเภท ซึ่งจากอุปลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของคนไทยเชื้อสายเขมร 6 มโนทัศน์ ในการรายงานผลการศึกษานี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์เป็นสองส่วน ได้แก่ อุปลักษณ์ในเพลงกันตรึม ส่วนที่สองเป็นมโนทัศน์ในเพลงกันตรึม ตามลำดับ

1. อุปลักษณ์ในเพลงกันตรึม

จากการศึกษาอุปลักษณ์ในเพลงกันตรึม พบรูปภาษาที่เป็นอุปลักษณ์ทั้งสิ้นจำนวน 67 รูปภาษา จาก 105 ถ้อยคำ แบ่งอุปลักษณ์โดยการจำแนกตามความหมายได้ 7 ประเภท เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อุปลักษณ์มนุษย์ อุปลักษณ์สัตว์ อุปลักษณ์สิ่งของเครื่องใช้ อุปลักษณ์พืช อุปลักษณ์อาหาร อุปลักษณ์ธรรมชาติ และอุปลักษณ์ทรัพย์สิน ตามลำดับ

1.1 อุปลักษณ์มนุษย์

จากการศึกษาพบถ้อยคำอุปลักษณ์มนุษย์เป็นถ้อยคำที่พบจำนวนมากที่สุดที่ใช้ ในการเปรียบเทียบในเพลงกันตรึม ถ้อยคำอุปลักษณ์มนุษย์ที่พบทั้งหมดมีจำนวน 22 ถ้อยคำ ได้แก่ ทม(ใหญ่), สะก๊อว(หงอก), สะเว็ด(เหนียว), เสดิง(บาง), กอริง(คอแข็ง), แกว(แก้วตา), เจ็ด(หัวใจ) เดิมตรงกียบ๊ะ(หน้าอกเคยหัก), ตึกเพนก(น้ำตา), เปี้ยกปะแอม(คำพูดหวาน), เพนกปะแอมละจิ้น(ตาหวานยิ้ม), มุกเขว(หน้าเขี้ยว), เมื้อจไปร(ปากเค็ม), อันจิมเติง(หน้าผากตึง), คูกรรม(คูกรรม), ติวตดา(เวทดา), เนี่ยะบ่อนันกบุญ, สดัจ(กษัตริย์), กรู(ครู), ดารา(ดารา), เทอโอ(ทำโอ) และไฮโซเซรากราว(ไฮโซบ้านนอก)

ตัวอย่าง

เจ็ดบองลีก็ออยเนียงแซรียต้องเอาะ

(กันเล้าะชราเบ็ด/ร็อก คงคย) **แปลความ** : หัวใจของพียกให้ห้องทั้งหมต

ทากรูเวัย จูยชฌุม โจลตุ่ม กรูเวัยกะน็องกาย (แยยเทอตา/ส่องแสง รุ่งเรืองชัย) **แปลความ** : ว่าครูเอัยช่วยลูกด้วย ครูเข้ามาข้างในตัวลูกเอะ

จากการศึกษาพบว่าถ้อยคำอุปลักษณณ์มนุษย์ที่พบมีการนำไปเปรียบเทียบหลายความหมายไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบผู้หญิงกับลักษณะทางกายภาพ เปรียบเทียบความรักกับอวัยวะ เปรียบเทียบความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์กับอาชีพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาเกี่ยวกับการทรงเจ้าเข้าผี พิธีกรรมรำมะมั่วตเพื่อทำพิธีรักษาอาการเจ็บป่วยของคนในครอบครัวที่ป่วยโดยไม่ทราบสาเหตุ โดยเรียกคนทรงว่า กรู

1.2 อุปลักษณณ์สัตว์

จากการศึกษาพบว่า ถ้อยคำอุปลักษณณ์สัตว์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบในเพลงกันตรึม มีจำนวน 15 ถ้อยคำ ได้แก่ กะตาม(ปู), กันจัญเจก (เขียดตะปาด), ชยองกรีม(หอยแห้ง), จะแก(หมา), ชมา(แมว), ชะโมล(ตัวผู้), ชังกะเบัย (เนื้อควาย), ชังซอ(ละมั่ง), ต็อกแก(ตุ๊กแก), แตรัยกรัญ(ปลาหมอ), แตรัยปะตั่วะ(ปลาช่อน), มี(ตัวเมีย), ลู(หอน), สวา(ลิง) และอังกาบเลือด(กบถลอก)

ตัวอย่าง

มาเรียมสรุจวาโตจกะตาม สงสัยเนียงชอบความทม (ละออทมทม/ส่องแสง รุ่งเรืองชัย) **แปลความ** : นัวน็องแหลมเหมือนกับปู สงสัยน็องชอบความใหญ่

ขอได้จอังกาบเลือด ประโบรเมือตเนียงก็ทม (ละออทมทม/ส่องแสง รุ่งเรืองชัย) **แปลความ** : ขาวเหมือนเนื้อกบ ริมฝิปากน็องก็ใหญ่

จากการศึกษาพบว่าถ้อยคำอุปลักษณณ์สัตว์ที่นำมาใช้ในการเปรียบเทียบผู้หญิงส่วนใหญ่จะเป็นชนิดของสัตว์ที่พบตามชนบท ตามไร่นา ใช้ในการประกอบอาหาร ในขณะที่อุปลักษณณ์สัตว์ ที่นำมาใช้เปรียบเทียบกับผู้ชายจะเป็นสัตว์ที่พบตามบ้านพัก ที่อยู่อาศัย เป็นสัตว์เลี้ยงของมนุษย์ที่เลี้ยงไว้สำหรับแลกเปลี่ยนกับสิ่งของ โดยถ้อยคำอุปลักษณณ์สัตว์มีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงลักษณะ ทางวัฒนธรรม

ของผู้ใช้ภาษาได้ ไม่ว่าจะเป็นการสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตในด้านการประกอบอาชีพ อาหาร และสภาพแวดล้อม

1.3 อุปลักษณะสิ่งของเครื่องใช้

จากการศึกษาพบว่า ถ้อยคำอุปลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้ในการเปรียบเทียบ ในเพลงกันตรึมมีจำนวน 10 ถ้อยคำ ได้แก่ กระเปาริก(กระเป่าฉีก), กิ่ง(ล้อ), กะนองเก๊ะ(ข้างในลิ้นชัก), กะแซ(เชือก), ชนังมันกียตนำบาย(หม้อไม่เคยหุงข้าว), ดองเวก(ไม้คาน), ทะนำชูกำลัง(ยาชูกำลัง), ะเยาะหมัย(ของใหม่), ะเบาะทะงังวน(ของหนัก) และรุมคะเนย(ร่วมหมอน)

ตัวอย่าง

แฮร์ยขอ ละออซ็อม ละออเป็นเนิวกะนองเก๊ะ

(มันทาแฮร์ยเลย/เง้าะ งอกงาม) **แปลความ** : หญิงสาวชาวสวย ชาวสวยเหมือนอยู่ข้างในลิ้นชัก

พลัดโตพลัดจิงเนียงเป็นดองเวก (เต้าะเจ็งเดอ/ดาร์ก้า-ดาวรุ่ง)

แปลความ : ข้อมือข้อเท้านองเท่าไม้คาน

จากการศึกษาพบว่าถ้อยคำอุปลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ที่พบมีการนำไปเปรียบเทียบ หลายความหมายไม่ว่าจะเป็นความซื่อสัตย์ของมนุษย์ การใช้ชีวิตคู่ การใช้จ่าย ผู้ชาย ผู้หญิง ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นเนื้อหาของเพลงกันตรึมที่มีเนื้อหาทั่วไป เกี่ยวกับชีวิตครอบครัว การใช้ชีวิตประจำวัน ไม่ได้มุ่งไปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การนำถ้อยคำอุปลักษณะสิ่งของเครื่องใช้ส่วนใหญ่ที่พบ จะเป็นของใช้ ในครัวเรือน ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของผู้ใช้ภาษา เช่น ดองเวก เป็นไม้ใช้ในการหาบสิ่งของ หาบน้ำมาใช้ในการดื่มกิน

1.4 อุปลักษณะพืช

จากการศึกษาพบว่า ถ้อยคำอุปลักษณะพืชที่ใช้ในการเปรียบเทียบในเพลงกันตรึม มีจำนวน 8 ถ้อยคำ ได้แก่ ตะซ็อก(แตงกวา), ปะกาปลัด(บัวสาย), ปะการันเจก(ดอกลำเจียก), ปะการิก(ดอกไม้บาน), ปะเจ็ด(เห็ด), ริก(บาน), สมะอ(สมอไทย) และสะเมากะเจ็ย(หญ้าอ่อน)

ตัวอย่าง

ละออโดจปะการิก จังกาตระจิกเนียงก็ทม (ละออทมทม/ส่องแสงรุ่งเรืองชัย) **แปลความ** : น้องสวยเหมือนดอกไม้บาน ไม่ว่าจะคาง หู ของน้องก็ใหญ่

เชิญแต่รูปเรียงเนียงบรอ คิวโดจสะสม มั่นกี้ยบรอคือลเจ็ด
(มีคิว/น้ำหวาน)**แปลความ** : เห็นว่าน้องไม่สวย ตัวเขียวเหมือนสมอไทย แต่น้องไม่เคยใจร้ายนะ

จากการศึกษาพบว่าถ้อยคำอุปสรรคณ์พีชที่พบส่วนใหญ่จะให้ความหมายเปรียบเทียบกับผู้หญิงซึ่งจะพบจากรูปคำประเภท ดอกไม้ ซึ่งแสดงถึงความสดใส สวยงาม และแสดงถึงความเป็นเพศแม่ กล่าวคือ ดอกไม้เป็นส่วนหนึ่งของพีชที่มีหน้าที่ในการขยายพันธุ์เช่นเดียวกับผู้หญิงที่เป็นเพศที่ให้กำเนิดบุตร นอกจากนั้นยังมีการนำผักผลไม้ในท้องถิ่นมาใช้ในการเปรียบเทียบกับสีผิวของผู้หญิงด้วย เช่น ผิวดำของผู้ใช้ภาษาคือผิวที่มีสีเขียวคล้ำเหมือนสมอไทย ซึ่งต่างจากคนไทยที่มองว่าผิวดำคือผิวที่ สีเหมือนถ่าน ในสังคมของผู้ใช้ภาษาผู้หญิงที่ผิวดำคล้ำไม่เป็นที่หมายปองของผู้ชายสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ชายชอบผู้หญิงขาว

1.5 อุปสรรคณ์อาหาร

จากการศึกษาพบว่า ถ้อยคำอุปสรรคณ์อาหารที่ใช้ในการเปรียบเทียบในเพลงกันตรึม มีจำนวน 7 ถ้อยคำ ได้แก่ จะแอดบาย(อิมข้าว), ซาบ(จิต), ซี(กิน), คำบายคลอจ(หุงข้าวใหม่), บุฟเฟต์(บุฟเฟต์), ปรีย(เค็ม) และพลัวะ(ขิม)

ตัวอย่าง

ไฉเนาะดาวอร จ้องพลัวะมีอะเบาะหม้ย

(บัดมุกดาวอร/ดาร์กา-ดาวอร) **แปลความ** : วันนี้นี้ดาวอรอยากชิมดูของใหม่

บอเซินทาบานปิดมี ยะยิมเป็นจะแอดบาย (มันทาแซรียเลย/เงาะงอกงาม) **แปลความ** : ถ้าเกิดได้ใกล้ผู้หญิง นี้อยู่อย่างกับกินข้าวอิม

จากการศึกษาพบว่าถ้อยคำอุปสรรคณ์อาหารที่พบส่วนใหญ่จะให้ความหมายของการได้รับการเติมเต็มความสุข ความทุกข์ การเติมเต็มความต้องการทางเพศ และการเปรียบเทียบกับลักษณะนิสัยของผู้ชายกับรสชาตอาหาร แต่ไม่พบการนำอาหารไปเปรียบเทียบกับผู้หญิง ซึ่งอุปสรรคณ์อาหารสะท้อนให้เห็นนโมทัศน์ ผู้ชายคืออาหาร โดยผู้หญิงจะเป็นฝ่ายบริโภคผู้ชาย การบริโภคหมายถึง การแสดงออกทางความสัมพันธ์ทางเพศ หมายรวมถึงการร่วมเพศด้วย ลักษณะดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าสังคมของผู้ใช้ภาษา ผู้หญิงมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศตรงข้าม

1.6 อุปลักษณะธรรมชาติ

จากการศึกษาพบว่า ถ้อยคำอุปลักษณะธรรมชาติที่ใช้ในการเปรียบเทียบในเพลงกันตรึม มีจำนวน 3 ถ้อยคำ ได้แก่ ตึกโอรเลิงลือ(น้ำไหลขึ้นบน), มิกนึ่งหยัง(ท้องฟ้ากับพระอาทิตย์) และ หยัง(พระอาทิตย์)

ตัวอย่าง

มนียิ่งเอยเปรียบได้**จหยัง** มนายเอยวิลลิตเอยประจุมแบ (เสนาะคลุณจะ/ส่องแสง รุ่งเรืองซัย) **แปลความ** : แม่เอย คนเราก้เปรียบเสมือนพระอาทิตย์ เมื่อหมุนจนรอบแล้วก็หันไปทางอื่น

เปี้ยะแดลมานียงเฮยอันเอย เดิบจือเจ็ดแซรีย **ตึกโอรลึงลือ** (ชมทอยเงิน/ยอดรัก โคนภสม) **แปลความ** : คำที่น้องได้พูด จะทำให้พี่เชื่อใจ ก็เมื่อสายน้ำไหลทวนกลับ

จากการศึกษาพบว่าถ้อยคำอุปลักษณะธรรมชาติที่พบมีหลายความหมาย ไม่ว่าจะเป็นความไม่เที่ยงของสังขารมนุษย์ ที่มีเกิดและดับไปตามวัฏจักร เช่นเดียวกับการขึ้น-ลง ของพระอาทิตย์ความรักที่มั่นคง เป็นคู่ชีวิตที่ไม่พรากจากกันเหมือนกับท้องฟ้าและพระอาทิตย์ที่ไม่วันแยกออกจากกันและคำพูดที่ไม่วันเป็นจริงดังเช่นสายน้ำที่ไม่มีวันไหลทวนกลับ การนำอุปลักษณะธรรมชาติมาใช้ในการเปรียบเทียบไม่สะท้อนถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาเท่าใดนัก แต่สะท้อนมโนทัศน์ในการมองสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติได้

1.7 อุปลักษณะทรัพย์สิน

จากการศึกษาพบว่า ถ้อยคำอุปลักษณะทรัพย์สินที่ใช้ในการเปรียบเทียบในเพลงกันตรึม มีจำนวน 2 ถ้อยคำเท่านั้นได้แก่ ไทล(แพง) และเมี้ยะ(ทอง)

ตัวอย่าง

เปราะเฮย เปราะ**ไทล** เปราะเฮย เปราะ**ไทล** (โละหน่วย/ดาวรุ่งเมืองสุรินทร์) **แปลความ** : ชายเอย ชายสุดที่รัก ชายเอย ชายสุดที่รัก

โกน**เมี้ยะ**โฉมฉาย โคน**เมี้ยะ**โฉมฉาย ไอโกนมนาย (โกนสลันเคินแม/สมานชัย เสียงระทม) **แปลความ** : ลูกรักโฉมฉาย ลูกรักโฉมฉาย ไอ้ลูกแม่

จากการศึกษาพบว่าถ้อยคำอุปลักษณะทรัพย์สินที่พบในเพลงกันตรึมประเภทของทรัพย์สินที่พบมีเพียงทองเท่านั้นที่ใช้ในการเปรียบเทียบกับสิ่งที่รัก มีคุณค่าและเป็นที่ต้องการ แสดงให้เห็นมโนทัศน์เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ใช้ภาษาได้ว่า ทองเป็นทรัพย์สินที่มีค่ามากที่สุด ในสังคมของคนไทยเชื้อสายเขมรถือว่าผู้ที่มีทองอยู่ในการ

ครอบครัวเป็นผู้ที่มีฐานะร่ำรวยมาก เป็นที่นับหน้าถือตาของคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับสำนวนไทยที่ว่า มีเงินนับเป็นน้อง มีทองนับเป็นพี่

2. มโนทัศน์ในเพลงกันตริ้ม

มโนทัศน์ต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากถ้อยคำอุปักษ์ณ์ที่นำมาใช้เป็นอุปักษ์ณ์ในเพลงกันตริ้ม สามารถจัดเป็นมโนทัศน์ใหญ่ได้คือ มโนทัศน์เกี่ยวกับครอบครัว โดยสามารถจำแนกเป็นมโนทัศน์ย่อยได้ 6 มโนทัศน์ ได้แก่ มโนทัศน์เกี่ยวกับผู้ชาย มโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง มโนทัศน์เกี่ยวกับความรัก มโนทัศน์เกี่ยวกับลูก มโนทัศน์เกี่ยวกับความทุกข์ และมโนทัศน์เกี่ยวกับความสุข โดยมีรายละเอียดย่อยดังตารางดังต่อไปนี้

ตาราง มโนทัศน์ในเพลงกันตรึม

อุปลักษณ์ มโนทัศน์	มนุษย์	สัตว์	สิ่งของเครื่องใช้	พืช	อาหาร	ธรรมชาติ	ทรัพย์สิน
ผู้ชาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ผู้หญิง	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓
ความรัก	✓	-	✓	-	✓	✓	-
ลูก	✓	-	-	-	-	-	✓
ความทุกข์	✓	-	-	-	✓	-	-
ความสุข	-	-	-	-	✓	-	-

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า มโนทัศน์เกี่ยวกับผู้ชายเป็นมโนทัศน์ที่ปรากฏมากที่สุด และมโนทัศน์เกี่ยวกับความสุขเป็นมโนทัศน์ที่ปรากฏน้อยที่สุด ปรากฏเพียงลักษณะเดียว คือ ความสุขคืออาหาร โดยผู้วิจัยได้อธิบายและวิเคราะห์มโนทัศน์ที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณ์ในเพลงกันตรึม โดยแสดงการถ้อยความหมายของรูปภาพในวงความหมายต้นทางกับอุปลักษณ์ไปยัง วงความหมายปลายทาง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการถ้อยความหมายของทั้งสองวงความหมาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

มโนทัศน์ผู้ชายคือสัตว์ คือ การนำคำศัพท์เกี่ยวกับสัตว์มาใช้เป็นอุปลักษณ์เปรียบเทียบกับผู้ชาย สะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามีมโนทัศน์ว่า ผู้ชายคือสัตว์ โดยคำดังกล่าวเป็นคำที่อยู่ในวงความหมายของสัตว์ซึ่งเป็นวงความหมายต้นทางมีการถ้อยความหมายไปยังผู้ชายซึ่งเป็นวงความหมายปลายทาง ดังนี้

วงความหมายต้นทาง : สัตว์ **วงความหมายปลายทาง : ผู้ชาย**

ต็อกแก (ตุ๊กแก)	→	ผู้ชายที่สักลายเต็มร่างกาย
ขมา (แมว)	→	ผู้ชายที่หกลีแข้งผู้หญิงไม่สวย
จะแก (หมา)	→	ผู้ชายที่ไม่มีความคิด
ชะโมล (ตัวผู้)	→	ผู้ชาย
ลู (หอน)	→	ผู้ชายเมื่อเมาเหล้า

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า รูปภาพเกี่ยวกับสัตว์ที่นำมาใช้เป็นอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ เพื่อกล่าวเปรียบเทียบถึงผู้ชายในเพลงกันตรึม พบรูปภาพเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงที่นำมาใช้เปรียบถึงผู้ชายมากที่สุด ลักษณะดังกล่าวแสดงนัยดังนี้ คือ ผู้ใช้ภาษามองว่าผู้ชายเป็นเพศที่ได้รับการดูแล แสดงให้เห็นว่าผู้ชายเป็นเพศที่มีอำนาจ นอกจากนี้รูปภาพเกี่ยวกับสัตว์ในภาษาเขมรถิ่นไทยมักจะใช้กล่าวเปรียบเทียบกับผู้ชายในแง่ที่ไม่ค่อยดี คือผู้ชายที่มีนิสัยไม่พึงประสงค์ มีกิริยาที่ไม่เหมาะสมไม่มีความสามารถในการตัดสินใจ หรือควบคุมตนเอง

จากมโนทัศน์ดังกล่าวที่พบในเพลงกันตรึม แสดงให้เห็นลักษณะเนื้อหาของเพลงกันตรึมที่มีเนื้อหาทั่วไป เป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว ที่ประกอบไปด้วยผู้ชาย ผู้หญิง ความรัก ลูก ความทุกข์ และความสุข แสดงให้เห็นมโนทัศน์หรือระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ มโนทัศน์เกี่ยวกับผู้ชายเป็นมโนทัศน์ที่พบมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้ชายมีอำนาจ มีอิทธิพลต่อความคิดของคนใน

สังคม และมโนทัศน์เกี่ยวกับความสุขพบเพียงมโนทัศน์เดียวเท่านั้น คือ ความสุขคืออาหาร สะท้อนให้เห็นลักษณะทางสังคมของผู้ใช้ภาษาที่มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย การสร้างความสุขจากเรื่องพื้นฐานของชีวิต ความสุขเกิดขึ้นได้จากปัจจัยสี่คือ อาหาร เพียงแค่มีอาหารสำหรับการดำรงชีวิตก็มีความสุขได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ในเพลงกันตรึมทำให้เห็นภาพสะท้อนทางสังคมของ คนไทยเชื้อสายเขมรที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือ ค่านิยมของสตรีที่มีลักษณะที่เปลี่ยนไปจากที่ สุนทร อ่อนคำ (2551) ผู้ศึกษาเรื่อง เจริญ กันตรึม : วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมกลุ่มชนเขมรอีสานใต้ ได้กล่าวว่า “ ชาวเขมรมีค่านิยมเลือกหญิงหรือชายที่มีลักษณะผิวสีคล้ำ เพราะถือว่าผู้ที่มีผิวสีคล้ำเป็นผู้ที่ขยันทำงาน มีความอดทนสามารถช่วยกันทำมาหากินได้ ” ซึ่งต่างจากผลการศึกษาจากอุปลักษณะในเพลงกันตรึมที่ปรากฏ คือ ในปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายเขมรมีค่านิยมที่ชื่นชอบคนผิวขาว คนที่มีผิวขาวจะเป็นที่หมายปอง และได้รับเลือกก่อนคนผิวคล้ำ ความขาวจัดเป็นความสวยตามแบบของเพลงกันตรึม ทั้งนี้อาจเกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากส่วนกลางมากขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามการสื่อสารและการคมนาคม แล้วแผ่อิทธิพลไปยังคนไทยเชื้อสายเขมร ทำให้คนไทยเชื้อสายเขมรพยายามปรับตัวให้เข้าใกล้กับความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น จึงทำให้เกิดค่านิยมดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ชายในอุดมคติตามแบบเพลงกันตรึม คือ ผู้ชายอายุน้อย ขยันทำงาน เสียสละเพื่อส่วนรวม และไม่ชอบดื่มเหล้า และผู้หญิงในอุดมคติตามแบบของเพลงกันตรึม คือ ผู้หญิงที่มีรูปร่างอวบ อิม ริมฝีปากใหญ่ หูใหญ่ คางใหญ่ รูปร่างบอบบางแขนขาเรียวยาวเหมือนไม้คาน หน้าอกมีขนาดใหญ่ อวัยวะเพศมีขนาดใหญ่ ข้อมือข้อเท้ากลมมน นิ้วเรียวยาวแหลมเหมือนกำมปู ผิวขาวอมชมพูเหมือนกบถลกดหนิง แต่อย่างไรก็ตามคนไทยกับคนไทยเชื้อสายเขมรยังมีระบบคิดบางประการที่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเกิดจากภาษาที่ใช้มีความแตกต่างจึงทำให้มโนทัศน์ต่างกันไป เช่น คนไทยมองว่าสุนัขคือสัตว์เลี้ยง เลี้ยงไว้เป็นเพื่อนหรือไว้เฝ้าบ้าน ซึ่งต่างจากคนไทยเชื้อสายเขมรที่เลี้ยงสุนัขไว้เพื่อแลกกับสิ่งของเครื่องใช้ไม่ว่าจะเป็นครุถึง กะละมัง หรือสิ่งมีค่าอื่นๆ ดังที่เห็นได้จากการเปรียบสมาชิกี้เหล่านี้ว่าเหมือนสุนัขขจรเขาไปแลกครุ ประการต่อมาคือความคิดเกี่ยวกับสีผิว คนไทยมองว่าคนที่มีผิวสีคล้ำ จะมีสีเช่นเดียวกับสีดำ ดังจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบที่ว่า ดำเหมือน

อีกา ซึ่งต่างจากคนไทยเชื้อสายเขมรที่มองว่า ผิวสี่คล้า คือผิวที่มีสี่เขี้ยวขี้ม้า และเรียก คนที่มีผิวคล้าว่า แม่เขว(อีเขี้ยว) เขวโดจสมอ(เขี้ยวเหมือนสมอไทย) ซึ่งเห็นได้ว่าคำของคนไทยคือเขี้ยวของคนไทยเชื้อสายเขมร ดังที่กล่าวมานั้นจะเห็นว่าการศึกษาอุปลักษณะ ทำให้ทราบระบบความคิดของคนไทยกับคนไทยเชื้อสายเขมรที่ต่างกัน จากผลการศึกษาและข้อสังเกตที่พบจากการอภิปรายสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาถ้อยคำอุปลักษณะที่นำมาใช้ในการเปรียบเทียบในเพลงกัณฑ์นี้ ช่วยทำให้เข้าใจระบบความคิดของคนไทยเชื้อสายเขมร อีกทั้งยังทำให้พบลักษณะความคิดอันเป็นมโนทัศน์ดั้งเดิม และมโนทัศน์ใหม่ที่มีต่อการให้คุณค่ากับสิ่งรอบตัว เมื่อเวลาผ่านไปสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดจนรูปแบบวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายเขมรเปลี่ยนแปลงไป อาจส่งผลให้ถ้อยคำอุปลักษณะที่นำมาใช้ในการเปรียบเทียบเหล่านี้เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาอุปลักษณะในเพลงกัณฑ์นี้ ควรกำหนดประเด็นระดับมโนทัศน์ที่จะศึกษาให้ชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลอุปลักษณะมีความละเอียดมากยิ่งขึ้น และควรมีการศึกษาอุปลักษณะในภาษาเขมรถิ่นไทยจากศิลปินท่านอื่น หรือสื่อประเภทอื่น เช่น เจริญ หรือคัมภีร์ในทางศาสนา เพื่อให้เห็นถึงรูปภาพที่ใช้เป็นอุปลักษณะที่ต่างออกไป

บรรณานุกรม

- กรกนก รัมมะอัคร์. การเปรียบเทียบอุปลักษณะความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2556.
- กิ่งแก้ว แห้วสุโน. อุปลักษณะในภาษาอุ้งบ้านดงเย็น อำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2552.
- ชนพล เอกพจน์. อุปลักษณะความทุกข์ในภาษาไทย. ในการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 15 : 50 ปี มข. กับการอุทิศเพื่อสังคม, หน้า 2330-2339.

28 มีนาคม 2557 ณ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.

พรรณราย คำโสภา. **กันตรึม กับเพลงประกอบการแสดงพื้นบ้าน
จังหวัดสุรินทร์**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบัน
ราชภัฏสุรินทร์. 2540.

ภูมิจิตร เรืองเดช. **กันตรึมพื้นบ้านในจังหวัดบุรีรัมย์**. **บุรีรัมย์ : โครงการ
ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น กรมการฝึกหัดครู, 2529.**

มิรินต้า บุรุงโรจน์. **อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในบทเพลง
ลูกทุ่งไทย**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชา
ภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**.
กรุงเทพมหานคร : แม็ค, 2550.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**.
กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2546.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**.
กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2558.

รัชนิย์ญา กลิ่นน้ำหอม. **อุปลักษณะที่นักร้องเมืองไทยใช้ : การศึกษาตาม
แนววรรณคดีปริชานและวจนปฏิบัติศาสตร์**. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2551.

_____. **“อุปลักษณะความสุขในบล็อกไทย.” วารสารสถาบันวัฒนธรรมและ
ศิลปะ**. 28 (2556) : 132-138.

วิเศษ ชานประโคน. **การวิเคราะห์กันตรึม : เพลงพื้นบ้านอีสานใต้**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

สงบ บุญคล้าย. **การละเล่นพื้นบ้านกันตรึม สมบัติอีสานใต้**. **บุรีรัมย์ :**
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์, 2522.

สินีนานู วัฒนสุข. **อุปลักษณะแสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลสำหรับ
วัยรุ่นไทย**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2549.

- สุกัญญา สุจดายา. เพลงปฏิพากษ์ : บทเพลงแห่งปฏิญาณของชาวบ้าน
ไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ, 2525.
- สุนทร อ่อนคำ. เจริญ กันตรึม : วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมกลุ่มชน
เขมรอีสานใต้. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2551.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และอรวรรณ ภู่อิสระกิจ. ลักษณะและการกระจาย
ของภาษาเขมรถิ่นไทย อดีต ปัจจุบัน อนาคตของพยัญชนะ
สะกด. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.
- สุรียา รัตนกุล. อรรถศาสตร์เบื้องต้น. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและ
วัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- หทัยวรรณ มณีวงศ์. อุปลักษณะที่เกี่ยวกับผู้ชายและผู้หญิงในเพลง
ลูกทุ่งอีสาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555.
- อมรรัตน์ พิเลิศ. การพัฒนาศิลปะการแสดงร่วมสมัยจากเพลงพื้นบ้าน
กันตรึม. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัย
เพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2557.
- อันธิกา ดิษฐกิจ และทัศนาลัย บุรพาชีพ. อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ในบท
เพลงความรักที่ประพันธ์ โดยนิติพงษ์ ห่อนาค. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
, 2555.
- อัษฎากุฎ ไสยรส. มโนอุปลักษณะความเป็นอีสานในบทเพลงลูกทุ่งอีสาน
ร่วมสมัย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.
- อุษา พงศ์ชัยวิบูลย์. การศึกษาอุปลักษณะเรื่องการเมืองไทยตามแนว
อรรถศาสตร์ปรีชาน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2544.

เว็บไซต์ กรมศิลปากร. “กัณฑ์ตรีม”, คลังวิชาการ.

<http://www.finearts.go.th>. 23 สิงหาคม, 2560.